

Silvian-Emanuel Man

**Program managerial
pentru candidatura la funcția de rector
al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
(mandatul 2020-2024)**

Motto: *Fortis fortuna adiuvat!*

Cuprins

Argument	3
I. Un rector <i>full-time</i>, la dispoziția comunității academice, garant al autonomiei universitare, al libertăților academice și al bunei guvernări	6
II. O universitate regională, a Europei de Est, relevantă din punct de vedere internațional	10
III. O universitate centrată pe student. Îmbinarea modelului humboldian cu cel anglo-saxon	15
IV. O universitate civică, responsabilă în fața istoriei, a națiunii și a provocărilor contemporane	17

Argument

A evita ridicolul înseamnă a refuza singura șansă de nemurire. (Mircea Eliade)

Astăzi, în orice plan managerial al candidaților la funcția de rector în universitățile românești veți întâlni aproape întotdeauna referiri multiple la creșterea numărului de studenți ai instituției, managementul calității, sursele de finanțare, dezvoltarea cercetării, internaționalizare, vizibilitate etc., însă fără a exista în mod neapărat o viziune holistică, atotcuprinzătoare, în virtutea căreia să se îndeplinească anumite obiective generale sau specifice sau să se atingă anumiți indicatori. Nu există nici metode eficiente și reale de tragere la răspundere a unui candidat la funcția de rector care nu își îndeplinește obligațiile asumate prin planul managerial, care în virtutea contractului de management încheiat cu Senatul Universitar, capătă un veritabil statut de contract social.

În lipsa unei viziuni clare, comunitățile academice tind să se abată de la misiunea lor și să adopte o atitudine aparent pur mercantilistă, dacă nu chiar industrială. Singura preocupare managerială din partea cadrelor didactice și de cercetare devine asigurarea salariilor și a plății cu ora, iar din partea studenților asigurarea unui parcurs academic cât mai ușor, în sensul promovării rapide a examenelor și a obținerii facile a diplomei. Viziunea face diferența dintre o universitate de respectat și una care merge „din inerție”.

Îmi doresc ca această candidatură să nu fie privită deloc drept o „obraznicie” sau sfidare la adresa comunității academice, ci ca un demers sincer, rezultat din experiența, trăirile și năzuințele acumulate în cei opt ani și jumătate de când sunt parte a corpului universității. În tot acest timp am trecut prin toate fazele și stările, având o experiență totală ca student: speranțe și deziluzii, împlinirea realizărilor academice și gândul chinător al abandonului universitar, fascinația interesului pentru un subiect și plictis depresiv, între bunăstarea în care puteam ajuta alți colegi și perioadele în care mi-au lipsit chiar și lucrurile elementare pentru un trai decent. Poate fi privită și ca un manifest, care exprimă nu doar dorințele mele, ci inclusiv năzuințele membrilor comunității academice alături de care am petrecut în universitate în tot acest timp, dar mai ales în ultimii patru ani (2016-2020).

Am pășit pentru prima dată pe ușile Universității din Iași în 2011, când am început studiile la Facultatea de Istorie, urmând ulterior cursurile de masterat (2014-2016) și aspirantura la doctorat (începând din 2018) în cadrul aceleiași facultăți. În perioada 2015-2019 am urmat și cursurile Facultății de Drept (licență). În toți acești ani am ocupat mai

multe poziții de reprezentare: în februarie 2012 - iulie 2014 am fost reprezentant al studenților în Consiliul Facultății de Istorie, iar în perioada octombrie 2016 - iunie 2019 reprezentant al studenților în Senatul Universității, din partea Facultății de Drept, fiind temporar invitat și la ședințele Consiliului Facultății. În timpul celor două cicluri de licență am fost și reprezentant de an (șapte ani în total), iar în perioada noiembrie 2018 - iunie 2019 membru în Comisia de Etică. Din aceste poziții am avut acces permanent la tot fluxul informațional și de decizii din universitate, cunoscând în mod nemijlocit problemele instituției și interesându-mă nu doar de aspectele studentești, ci inclusiv de cele care privesc corpul academic în ansamblu și buna guvernare universitară, căutând să interacționez constant cu personalul instituției pentru a înțelege cât mai bine funcționarea universității.

Din aceste poziții am făcut numeroase propuneri de ameliorare a unor procese didactice deficitare dar, mai ales, am căutat să apăr autonomia universitară și respectarea legii. În calitate de membru al senatului, mai ales, am adus amendamente importante la regulamentele interne ale universității, în vederea exercitării autonomiei instituționale și a respectării drepturilor și intereselor studenților și ale cadrelor didactice și de cercetare.

Dincolo de aceste poziții de reprezentare, prin activitatea desfășurată în cadrul Ligii Studenților din Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (LS IAȘI) am urmărit redescoperirea vechiului spirit al mișcării studentești autohtone, care presupunea ca studentul să fie o persoană critică, cu preocupări de cercetare și cultură intelectuală, angajată civic în comunitate, apărătoare a drepturilor și libertăților cetățenești și depozitară a culturii autohtone și europene.

Știu că anumite acțiuni sau poziții ale mele din trecut din postura de reprezentant ales al studenților sau de președinte al Ligii Studenților din Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (LS IAȘI) au generat rumoare, însă instanțele de judecată, Ministerul Educației Naționale și organismele sale, opinia publică din țară și, de cele mai multe ori, timpul au certificat legitimitatea demersurilor realizate și buna mea intenție.

Demersul de față are ca scop final reînnoirea spirituală a universității românești, pornind de la Universitatea din Iași.

Proiectul meu managerial se întemeiază pe ideea că **bunătatea unei instituții de învățământ superior nu trebuie să fie un scop în sine, ci o consecință firească a urmării unei viziuni, a unui „proiect de universitate”, a unui ideal spiritual.** Mentor în această chestiune și un far de lumină pentru întreg sistemul academic românesc îl consider pe marele istoric Vasile Pârvan care, din poziția sa de *părinte* al Universității Clujene, a trasat pentru

întreaga universitate românească necesitatea asumării unui ideal spiritual, prin celebra conferință intitulată *Datoria vieții noastre* (1919). Idealul spiritual trebuie înnodat cu cel național, așa cum a fost conceput de către fondatorii Universității din Iași, al cărei scop, de la început, a fost crearea unei elite naționale, care să fundamenteze Statul Român Modern.

Numai prin asumarea rostului nostru înalt, în timpul prezent, în viața Națiunii Române și a Europei, ca instituție fondatoare a statalității românești moderne și centru creator de cultură națională și europeană putem să ne regăsim așezarea instituțională.

Proiectul managerial vizează patru direcții principale:

- I. Garantarea autonomiei, a libertăților și a bunei guvernări universitare;
- II. Transformarea UAIC într-o universitate regională, a Europei de Est, relevantă din punct de vedere internațional;
- III. Asigurarea învățământului centrat pe student, prin îmbinarea modelului humboldian cu cel anglo-saxon;
- IV. Răspunderea publică și istorică a universității, transformarea ei în inimă a cetății.

Tinerețea mea constituie un avantaj prin cunoașterea imediată și nealterată a preocupărilor, nevoilor, credințelor concepțiilor despre viață și năzuințelor absolvenților de liceu, ca studenți prospectivi, dar mai ales pe cele ale studenților noștri, a căror formare trebuie să fie în centrul preocupărilor universității. Aș fi rectorul care ar putea cel mai bine să îi înțeleagă pe studenți, venind direct din mijlocul lor.

Vreau să ofer colegilor profesori și cercetători oportunitatea de a avea un rector căror nu trebuie i se supună, ci un rector care le este îndatorat moral și prin obligațiile didactice și de cercetare, ca absolvent și doctorand al universității, iar pentru colegii studenți un rector care vine din mijlocul lor și care le poate reprezenta nedisimulat interesele legitime. În eventualitatea în care voi fi ales, sunt dispus să îmi dau patru ani din cea mai frumoasă parte a vieții instituției înfloririi *academiei* noastre.

Candidatura mea oferă garanția unui om independent de orice interes de facultate, departament sau prietenie de lungă durată. Îmi doresc o universitate democratică, fără clanuri academice și rețele de putere. Universitatea trebuie să devină, în același timp, o republică a meritului și un regat al conștiinței.

Să trecem, împreună, Rubiconul!

I. Un rector full-time, la dispoziția comunității academice, garant al autonomiei universitare, al libertăților academice și al bunei guvernări

Ci care între voi va vrea să fie mare să fie slujitorul vostru. Și care între voi va vrea să fie întâiul să vă fie vouă slugă. (Matei 20, 26-27)

Rectorul, în viziunea legislației educaționale românești, este ordonatorul de credite al universității, dar și cel care răspunde legal și moral pentru nerespectarea răspunderii publice la care sunt obligate toate instituțiile de învățământ superior (art. 124 din Legea 1/2011). Astfel, este primul responsabil de respectarea legislației în vigoare și de normele constituționale, care garantează universităților autonomia, atât de puțin înțeleasă și fructificată. Autonomia, libertățile și buna guvernare academică sunt amenințate, de cele mai multe ori, de rețelele de putere prezente în instituție, care dezvoltă o formă de relații contractuale, împotriva spiritului universal și justițiar al principiului libertății academice.

Perspectiva mea este că pentru a preveni orice formă de acumulare de putere de către deținătorul poziției de rector, acesta trebuie să se pună, prin mecanisme instituționale, oricând, la dispoziția comunității academice și a Senatului Universitar. În acest sens am în vedere instituirea unui sistem de *checks and balances* (limitări și echilibre) pentru a asigura aplicarea principiului separării puterilor în guvernanta universitară, prin completarea contractului de management dintre rector (executiv) și senat (legislativ), oferirea de garanții suplimentare senatului cu privire la neimplicarea politică a rectorului, încălcarea eticii academice sau prejudicierea imaginii universității, iar totodată, prin profesionalizarea și asigurarea unei reprezentativități reale pentru membrii Comisiei de Etică (care are un rol similar, am putea spune, puterii judecătorești).

Raportul anual al rectorului ar trebui să fie susținut într-o ședință publică a Senatului, în Aula Magna, cu participarea partenerilor instituției și ai autorităților locale, precum și a presei și a publicului larg.

Un rector full-time își duce mandatul până la capăt și este prezent în instituție, alături de membrii comunității academice, fiind cel care trebuie să dea imboldul transformării paradigmei de management academic și să caute permanent îmbunătățirea stării universității, nu doar „în prag de campanie electorală”.

Lato sensu, comunitatea academică cuprinde, în variantă extinsă, și personalul didactic asociat, ba chiar și personalul didactic auxiliar și personalul nedidactic. Însă, aceste categorii

nu sunt reprezentate în forurile de conducere ale instituției și, de cele mai multe ori, sunt ignorate pentru că nu prezintă o miză electorală, neavând drept de vot la alegerea rectorului. Dar rolul lor în buna desfășurare a activității universității este de necontestat. Propun ca pentru aceste trei categorii de personal să se creeze structuri consultative, cu posibilitatea delegării unor membri permanenți în Senat, fără drept de vot (având în vedere limitările legale), dar care să asigure o reprezentare eficientă a vocii lor. Totodată, este nevoie ca din partea Consiliului de Administrație să existe o deschidere permanentă de comunicare și consultare în problemele care privesc personalul didactic asociat, auxiliar și nedidactic.

Magamenentul de calitate se poate realiza numai prin asigurarea autonomiei la nivel de facultate, departament, proiect de cercetare etc., prin neintruziune a puterii executive (rector / Consiliu de Administrație), mai pe scurt prin **liberalizarea raporturilor de subordonare din instituție și asumarea lor drept raporturi colegiale**. Înflorirea unui departament sau a unui proiect trebuie să fie exemplul de bună practică și o bucurie, întrucât de pe urma rezultatelor beneficiază, în ansamblu, întreaga comunitate. Măsura încrederii pe care conducerea executivă o acordă membrilor comunității academice este de fapt măsura libertății pe care aceștia o au să prospere în universitate. Într-o republică a meritului, cei performanți sunt promovați și susținuți spre amplificarea rezultatelor lor. În vederea atingerii dezideratelor manageriale interne, am în vedere următoarele probleme:

I.1. Transparență instituțională și comunicare eficientă cu și dinspre mass-media

Asigurarea unei transparențe instituționale totale, în acord cu Legea 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public, principiul și obligativitatea transparenței enunțate în Legea Educației Naționale nr. 1/2011 și în acord cu Regulamentul European de Protecție a Datelor (REPD/GDPR) fără a abuza, însă, în niciun fel, de prevederile acestuia.

Am în vedere comunicarea eficientă a tuturor deciziilor interne și transparentizarea activității forurilor de decizie către toți membrii comunității academice.

Pentru universitatea noastră este esențială asigurarea unei prezențe constante nu doar în presa locală din Iași, ci inclusiv în presa națională și în presa locală din alte județe, în vederea promovării și creșterii vizibilității instituționale. Prin parteneriate internaționale sau rezultate de anvergură poate fi realizată și o promovare la nivel european, internațional.

I.2. Etică și integritate academică

1. Apărarea libertății academice, în special a libertății de opinie și de a cerceta liber orice subiect, nu poate fi realizată eficient fără prevenirea, identificarea și sancționarea cazurilor de plagiat. În acest sens, consider esențială realizarea unei baze de date cu toate referatele susținute de studenți, precum și a lucrărilor de finalizare a ciclurilor de studii, dar și sancționarea cazurilor de fraudă la examene. Se va elimina orice cutumă referitoare la „pragul minim acceptat” de plagiat și se va acorda o atenție deosebită spre pregătirea studenților în vederea realizării în condiții de corectitudine a tuturor lucrărilor lor.

2. Sistemul de etică trebuie reformat prin activarea comisiilor la nivel de facultate, specializarea membrilor Comisiei de Etică, creșterea numărului de studenți reprezentanți în Comisie (cel puțin de la 1 la 2) și introducerea unor cursuri de metodologia cercetării științifice în primul an la toate specializările la nivel de licență (cumulat, eventual, cu cursul de etică și deontologie).

3. La nivel de Consorțiu „Universitaria” se poate realiza o analiză a experienței comisiilor de etică, în vederea completării regulamentelor care prezintă viduri legislative în anumite situații specifice.

I.3. Management academic performant

1. Implementarea cât de curând a tuturor recomandărilor făcute de Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS) la ultima evaluare instituțională încheiată și dezvoltarea instituționalizată a serviciului de asigurare a calității prin formalizarea stucturilor specifice;

2. Oferirea de sesiuni de pregătire (traininguri) și a unor materiale informative pentru întreg personalul didactic titular sau asociat, de cercetare, auxiliar și nedidactic, precum și pentru studenți, cu privire la legislația în materie de educație (la nivel constituțional, legal, infra-legal și european sau internațional), pentru o predictibilitate a tuturor raporturilor obligaționale în care se angajează membrii comunității academice și chiar universitatea prin persoana ei morală (juridică) și o înțelegere în cheie istorică și de evoluție politică a arhitecturii sistemului educațional românesc.

3. Organizarea de cursuri pentru personalul administrativ și realizarea evaluării instituționale din perspectiva volumului de muncă (work-load) și a satisfacției beneficiarului (studenți, profesori, public etc.).

I.4. Sănătatea membrilor comunității academice

1. Efectuarea unui studiu cu privire aspectul ergonomic al mobilierului universității, în vederea modificării sau schimbării băncilor și scaunelor din amfiteatrele și sălii în care este total incomod pentru studenți să participe la activitățile didactice și care generează probleme de sănătate care afectează parcursul educațional. Totodată, se va urmări consultarea personalului UAIC de către unul sau mai mulți medici ortopezi pentru a preveni afecțiunile dobândite ca urmare a pozițiilor nesănătoase la masă sau la calculator și schimbarea, doar cu acordul titularului, a biroului (mesei) de lucru și a scaunului cu scaune ergonomice;

2. Realizarea, eventual cu sprijinul cadrelor didactice din Facultatea de Fizică și a unor medici oftalmologi, a unei analize exhaustive privind iluminarea tuturor sălilor în care se desfășoară activități didactice sau de cercetare, pentru a preveni utilizarea unor surse de lumină care pot dăuna vederii persoanelor care sunt expuse la ele. Se va urmări și eficientizarea consumului energetic;

3. Realizarea unei analize nutriționale a preparatelor de la cantinele universității, publicarea declarației nutriționale pentru fiecare preparat și a listei complete de alergeni, diversificarea meniurilor și pornirea unei colaborări cu un medic nutriționist care să realizeze ateliere de educație nutrițională și să ofere consultații sau consilieri studenților și angajaților instituției. Lipsa educației cu privire la alimentație și consumul de alimente nepotrivite, mai ales în perioadele de stres (sesiune, susțineri de referate, raportări etc.) este, cel puțin în rândul studenților, una din cauzele rezultatelor academice slabe;

4. În virtutea asumării motto-ului *mens sana in corpore sano*, se va avea în vedere organizarea de cluburi sportive universitare, nu doar pentru studenții care fac performanță sportivă, ci și pentru promovarea sportului de masă. Împreună cu universitățile din Consorțiul „Universitaria”, dar și alte instituții de învățământ superior din țară sau din Basarabia, Universitatea „Cuza” trebuie să joace un rol cheie în relansarea sportului universitar de masă și a campionatelor sportive între universități. În acest sens, realizarea unei investiții în modernizarea bazei sportive este esențială.

5. Prin intermediul serviciilor psihologice oferite de către Serviciul pentru Studenți, Orientare în Carieră, Inserție Profesională și Alumni (fostul DSSA) și al specialiștilor din Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației trebuie realizată o analiză a factorilor de stres care afectează atât activitatea studenților, cât și a angajaților UAIC, și elaborarea unui plan de diminuare treptată până la eliminare, în vederea creșterii calității vieții în comunitate și a performanțelor membrilor săi.

I.5. Digitalizarea și debirocratizarea administrației

1. Introducerea unui sistem digital de evidență a solicitărilor adresate universității prin registratură, pentru publicul larg, în vederea unei comunicări eficiente a stadiului în care se află rezolvarea diverelor cereri și etapele pe care trebuie să le parcurgă documentul.

2. Susținerea cadrelor didactice cu funcții executive (decani, directori de departamente etc.) cu personal nedidactic (administrativ) care să le ofere asistență, pentru degrevarea acestora de sarcinile birocratice care le consumă din timpul pe care ar putea să-l dedice activității didactice sau de cercetare.

II. O universitate regională, a Europei de Est, relevantă din punct de vedere internațional

În clasamentul Times Higher Education pentru 2020, dintre cele nouă universități evaluate, UAIC are cel mai mic punctaj la indicatorul de citări, de 4 ori mai mic ca UBB, iar în cel pentru 2019 scorul maxim al UAIC este cât cel minim al UBB, fiind universitatea din Consorțiul „Universitaria” care a înregistrat cea mai drastică scădere în top din 2016 până în prezent. În clasamentul ARWU (Shanghai), pe instituție, nu sunt prezente decât UB și UBB, iar în clasamentul QS World Rankings am avut, de asemenea, cea mai spectaculoasă cădere, de la locul 601+ la dispariția totală în 2020, în timp ce UB și UBB au pierdut doar 200 de poziții.

Pierderea relevanței internaționale prin scăderea în topuri este o consecință a lipsei reale de susținere a activității de cercetare a cadrelor didactice și de cercetare, a lipsei de proceduri recunoscute de organisme europene cu rol în asigurarea calității privind evaluarea programelor de studii și prestația cadrelor didactice, precum și a lipsei de viziune cu privire la locul pe care UAIC trebuie să-l ocupe pe harta lumii și a crizei de identitate, în raport cu identitățile mult mai bine consolidate ale altor universități.

Având în vedere statutul de țară care se află la granița NATO și a Uniunii Europene cu spațiul CSI și al Uniunii Euroasiatice, consider că este esențială apărarea civilizației occidentale prin întărirea legăturilor academice cu universități din țări unde România are un interes geopolitic major, precum cele din parteneriatul estic (în special Ucraina, Georgia și Armenia), țările din Europa Centrală (în special Polonia, Cehia și Slovacia), Balcani (Bulgaria, Serbia, Grecia etc.) și Mediterana de Est (Cipru, Turcia), astfel încât „Cuza” să fie

focar de difuziune a culturii academice europene și de promovare a intereselor strategice românești în regiune.

Poziționarea civilizației românești „între Orient și Occident” poate însemna fie blestemul de a menține țara și poporul într-un levantinism mundan impus prin instituții bonapartiste, fie șansa de a realiza o simbioză perfectă între rigoarea instituțională occidentală și spiritualitatea răsăriteană.

Obiective:

1. În primă fază propun susținerea specializărilor considerate „neperformante” din punct de vedere financiar, dar profund relevante pentru pregătirea de specialiști, precum limbile clasice sau limbile slavone. În același timp, trebuie completată oferta educațională a acestor catedre prin aducerea la universitate a unor profesori pentru limbile ucraineană și greacă (modernă) pentru a facilita studierea acestei limbi. Pe termen lung, universitatea trebuie să dezvolte o școală de studii est-europene și slavone, similare celor din spațiul anglo-saxon, pentru a forma specialiști de înaltă clasă în aceste domenii.

2. Dezvoltarea școlii istorice ieșene prin crearea unor programe de masterat interdisciplinare de istorie a bisericii, civilizație bizantină și de istorie a comunismului și post-comunismului (program desființat, din păcate, în 2012/2013).

3. Înființarea unui program de studii de securitate (licență sau master, eventual în limba engleză), specializare pentru care există cerere mare, iar candidații aleg să meargă ori la UB, ori la UBB; înființarea unui program de științe politice / relații internaționale în limba engleză, precum și susținerea de programe performante de analiză de politici publice.

4. Internaționalizarea în spațiul Europei Centrale și de Est prin oferirea de mai multe programe de studiu în limbi de circulație internațională, în special engleză și franceză, mai ales la nivel de masterat. La Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor este o nevoie urgentă de înființare a unui program MBA în limba engleză și de diversificare a ofertei educaționale.

5. Susținerea unor inițiative private ale unor cadre didactice, precum Institutul Friedrich von Hayek, care prin munca de promovarea liberalismului clasic constituie singurul

reper temeinic de teorie economică din universitatea ieșeană, pe fundamentul căruia se pot stabili și întări legături cu spațiul academic american.

6. Înființarea unui departament care să ofere sprijin cadrelor didactice și de cercetare, dar și studenților, pentru traducerea și editarea unor opere științifice în vederea publicării lor în reviste sau la edituri internaționale de prestigiu urmărindu-se, de asemenea, ca Editura Universității să editeze carte inclusiv în limbi de circulație internațională.

7. Oferirea de cursuri gratuite de limbi străine pentru studenți, cadre didactice și de cercetare și pentru personalul administrativ și înființarea de cluburi de limbă în vederea învățării, exersării continue și aprofundării limbilor de circulație internațională sau a limbilor care prezintă un interes strategic, pentru a asigura capacitatea deplină a membrilor comunității academice de a comunica și a relaționa cu parteneri și vizitatori din instituții din străinătate, de a susține comunicări științifice la conferințe internaționale, de a accesa informații, documente și spații culturale inaccesibile în acest moment;

8. Finanțarea participării, pentru fiecare cadru didactic și de cercetare, la cel puțin o conferință internațională, una națională și publicarea unui articol științific.

9. Punerea la dispoziția cadrelor didactice și de cercetare a unor granturi și mijloace prin care să poată realiza activități de cercetare, excursii cu rol didactic etc. (care să includă automobil, microbuz, decontarea cheltuielilor, sumă forfetară etc.);

10. Asigurarea dotării minimale a tuturor cadrelor didactice și de cercetare cu un laptop personal și birou pentru desfășurarea activității.

11. Susținerea colectivelor din facultăți în vederea realizării unor obiective comune, în care pot fi implicați și studenții: Facultății de Istorie - un compendiu de istorie a românilor; Facultatea de Geografie și Geologie - o analiză completă a solurilor din Moldova ș.a.m.d.

12. Fundamentarea identității istorice și crearea unei memorii a universității ieșene, prin susținerea activităților Muzeului Universității și susținerea de echipe ce profesori, cercetători sau studenți care să cerceteze în amănunt istoricul universității și al facultăților, urmând să publice inclusiv arhiva fondului Rectorat, aflat în păstrare la Arhivele Naționale -

Serviciul Județan Iași. Pe această bază, se va putea susține identitatea și tradiția unor școli de gândire sau cercetare la nivelul instituției.

13. Crearea unui program special de burse pentru studenții etnici români originari din Basarabia, Bucovina de Nord și nu numai, prin care aceștia să beneficieze de o pregătire specială (traininguri, conferințe etc.) care să îi încurajeze și să îi susțină să se implice în viața socială și politică a comunităților din care provin și care să susțină interesele noastre naționale.

14. În baza moștenirii istorice de catalizatoare a conștiinței naționale românești în veacul al XIX-lea, Universitatea „Cuza” are obligația morală de a-și îndrepta atenția, ca înainte de 1918, spre românii cărora nu le sunt respectate drepturile fundamentale ca membri ai unei minorități etnice, în special către românii din Ucraina. Astfel, universitatea poate înființa o fundație educațională, care poate primi finanțare din fondurile pentru românii de pretutindeni, în vederea susținerii unor școli cu predare în limba română în Ucraina.

15. Înființarea unui centru academic de promovare și apărare a libertății religioase, prin parteneriat între Facultățile de Drept, Teologie, Filosofie și Istorie; apărarea libertății de conștiință a devenit în zilele noastre una dintre problemele fundamentale ale respectării drepturilor omului, căreia universitatea noastră are oportunitatea de a-i acorda atenția cuvenită și de a intra, pe această cale, în contact cu universități și institute private puternice din Statele Unite ale Americii;

16. Înființarea unei extensii a Facultății de Teologie Ortodoxă în Republica Moldova, în vederea pregătirii academice adecvate a personalului clerical din cadrul eparhiilor Mitropoliei Basarabiei, subordonată Patriarhiei Române;

17. Înființarea unui centru de studii patristice, bazat pe activitatea unor cadre didactice din Facultatea de Litere și Facultatea de Teologie Ortodoxă, dar și cea de Teologie Romano-Catolică, în colaborare locală cu Mitropolia Moldovei și Bucovinei și Episcopia Romano-Catolică de Iași, cu scopul de a asigura editarea și traducerea operelor sfinților părinți;

18. Atragerea și susținerea prin burse din fonduri proprii, ale Patriarhiei Române, a unor biserici locale sau ale unor organizații internaționale pentru apărarea libertății religioase a studenților creștini din zone de conflict sau din țările unde creștinismul este persecutat;

19. Încheierea de acorduri bilaterale, aderarea la consorții și crearea de consorții ale universităților din Europa Centrală și de Est;

20. Abiliatarea mai multor cadre didactice pentru școlile doctorale unde avem un număr disproporționat de conducători de doctorat în raport cu alte universități (spre exemplu, în Drept, UAIC are 3 coordonatori, iar UB are 23).

21. Extinderea numărului de domenii de doctorat (ex. la Facultatea de Fizică există un singur domeniu, la care ar trebui să se adauge și Științele ingineresti aplicate).

22. Susținerea facultăților de științe ale naturii și de științe exacte cu un fond permanent pentru materiale de cercetare, care să nu fie condiționat de proceduri birocratice.

23. Transformarea site-ului UAIC într-un portal academic, cu funcționalitate reală în limbile internaționale de largă circulație, similar cu cele ale universităților occidentale.

24. Achiziționarea de aparatură de calcul performantă pentru Facultatea de Informatică.

25. Relansarea discuțiilor în vederea creării unui consorțiu al universităților ieșene, extinderea colaborării prin programe de studiu în parteneriat și avansarea ideii de unificare a Universității din Iași.

26. Organizarea de cursuri contra-cost, inclusiv on-line, pe diferite tematici de interes general (cursuri, nu programe de studiu).

27. Participarea UAIC în cadrul unei universități civice europene.

III. O universitate centrată pe student. Îmbinarea modelului humboldian cu cel anglo-saxon

Spune-mi și am să uit. Învață-mă și am să îmi aduc aminte. Implică-mă și voi învăța!
(Benjamin Franklin)

Universitatea trebuie să îmbine armonios preocuparea pentru învățare prin participare la cercetare cu atenția acordată studentului ca principal beneficiar al educației, care este partener egal în procesul academic, alături de cadrele didactice și de cercetare. În acest sens propun:

1. Oferirea către studenți a posibilității de a urma gratuit, în regim de disciplină facultativă, opționalele care nu au fost selectate din pachete.

2. Punerea în aplicare a mobilităților interne de 6 luni sau un an cu universitățile din Consorțiul „Universitaria” prin definitivarea acordurilor inter-instituționale, cu menținerea finanțării la universitatea unde sunt înmatriculați, echivalarea materiilor studiate la universitatea primitoare și asigurarea unei parități între numărul de studenți primiți și cei care pleacă. Cazarea studenților va fi acoperită de toate universitățile din fonduri proprii în baza acordurilor. Ar fi utilă includerea Universității de Stat din Moldova (Chișinău) și a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți în aceste acorduri de mobilități.

3. Atragerea studenților și absolvenților universității spre a urma o a doua specializare de licență sau de master și oferirea unor vouchere cadou prin care aceștia să își achite o parte din taxă, să cumpere cărți de la editura universității, să își plătească taxele de cazare etc.

4. Flexibilizarea totală a planurilor de învățământ prin respectarea obligației legale de a oferi studenților dreptul de a opta pentru 30% la alegere, inclusiv de la alte facultăți.

4. Susținerea reprezentanților studenților în demersurile lor continue de îmbunătățire a proceselor academice și de promovare a intereselor legitime ale studenților; am o credință adâncă în capacitatea studenților de a fi un model de comunitate care se poate autoguverna, în

care transparența, promptitudinea, disponibilitatea și curajul unui reprezentant în rezolvarea oricărei probleme sunt verificate permanent, prin încercările noi la care este supus. În acest sens, consider că studenții reprezentanți și asociațiile studențești trebuie implicate mai mult în procesul de luare a deciziilor și consultate permanent. Totodată, trebuie asigurată o implicare și o rată de vot mai mare a studenților la alegerile pentru reprezentanții lor, printr-o bună organizare a procesului electoral și o informare adecvată, de la intrarea în universitate, cu privire la drepturile, dar mai ales responsabilitățile lor, care includ și apărarea drepturilor și intereselor lor legitime.

5. Înființarea unui centru de diagnoză academică care să realizeze evaluarea internă a programelor de studii astfel încât să existe un feed-back permanent din partea membrilor întregii comunități academice, care să fie luat serios în considerare. Se va avea în vedere, de asemenea, revizuirea modalității de evaluare a cadrelor didactice de către studenți și implementarea rezultatelor evaluării.

6. Introducerea unui sistem de burse și granturi din surse private, pe model britanic și american, prin care studenții la toate ciclurile de studii să fie încurajați să se implice în activități de cercetare și dezvoltare. Totodată, se vor urmări tinerele talente din universitate, dar și din alte instituții, spre cooptarea lor ca doctoranzi și, eventual, ca membri ai corpului profesoral.

7. Creșterea numărului de personal angajat în cadrul facultăților cu un raport prea mare de studenți / cadru didactic, în vederea creșterii timpului liber al profesorilor și a calității actului educațional, fără a fi afectate salariile actuale.

8. Achiziționarea de recuzită proprie pentru cursurile festive și organizarea gratuită a acestora de către universitate. Se va avea în vedere realizarea unui cod, a unui ritual specific academic, pentru a-i da ceremoniei de absolvire un caracter solemn deplin;

9. Introducerea la cele două facultăți de teologie a unui modul de practică pentru studenții de la licență care să creeze cadrul unui exercițiu efectiv și evaluat conform cerințelor specifice pentru dezvoltarea capacității studenților de a deveni păstori ai comunităților. În această chestiune, precum și în toate celelalte aspecte care țin de formarea studenților acestor specializări, universitatea va respecta specificul canonic al fiecărui cult (ortodox, respectiv

romano-catolic) și va susține formarea lor duhovnicească, morală teologic-academică. La Facultatea de Teologie Ortodoxă un astfel de modul ar asigura o orientare mult mai eficientă spre masteratul special pentru formarea viitorilor clerici (Misiune și slujire pastorală);

10. Susținerea financiară de către universitate, din fonduri proprii, a taxei pentru modulul psiho-pedagogic - nivelul I pentru promoțiile anterioare anului 2019 ale Facultății de Teologie Ortodoxă, specializarea teologie ortodoxă pastorală. Din culpa echipelor manageriale precedente, studenții acestei specializări nu au urmat modulul psiho-pedagogic, deși aveau acest drept garantat prin lege.

IV. O universitate civică, responsabilă în fața istoriei, a națiunii și a provocărilor contemporane

Roadele învățării și cercetării din universitate trebuie privite drept bunuri publice, din moment ce învățământul este serviciu de interes public (art. 10 din Legea 1/2011), în sensul că deși acestea privesc activitatea personală (privată) a studentului, profesorului sau cercetătorului care le realizează, de acestea trebuie să se bucure întreaga comunitate. Interesele academice, chiar dacă unele pot fi înguste, trebuie să răspundă unei preocupări firești și unui interes funcțional de a răspunde la anumite probleme. Altminteri, se poate face știință de dragul științei, în regim volumetric, irelevantă din punct de vedere al cercetării și redundantă în exercițiul didactic.

Comunitatea academică are o responsabilitate morală fundamentală față de contribuabilul din taxele și impozitele cărui se asigură finanțarea învățământului superior, care obligă la „înmulțirea talanților”, adică obținerea unui *return-on-investment* (ROI). Aici apare necesitatea de a dezvolta o structură care să susțină atragerea de fonduri, în special din surse private.

Observând că, de cele mai multe ori, membrii comunității academice nu cunosc faptele sau informațiile care apar în presă și care pot influența mersul sistemului de învățământ, al țării sau al lumii, propun ca prin Serviciul MEDIA și Departamentul de Jurnalism să se poate realiza o revistă a presei care să nu cuprindă doar domeniul educațional, ci chiar să ofere membrilor comunității academice un sumar al celor mai importante subiecte ale zilei, pentru a-i ține ancorati și conectați la realitatea curentă. Totodată, consider oportun organizarea unor întâlniri informale între toți membri comunității academice care sunt

interesați, în vederea discutății la un anumit interval de timp (săptămânal, la două săptămâni etc.) a celor mai importante știri și evenimente.

Universitatea trebuie să răspundă, pe cât posibil, provocărilor contemporane și să devină o inimă a cetății, un pol de dezvoltare al Iașului, în deplină colaborare cu mediul de afaceri, instituțiile publice și autoritățile locale.

Îmi doresc ca acest plan managerial să fie o invitație sinceră la un dialog despre starea și viitorul universității ieșene.

Cu cele mai bune intenții,

Silvian-Emanuel Man